

Sygn. akt VII U 906/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2017r. w Warszawie

sprawy M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 7 czerwca 2017 roku, znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 27 czerwca 2017r. **M. D.** złożył, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 7 czerwca 2017r., znak: (...), którą odmówiono mu prawa do emerytury pomostowej.

Zaskarżonej decyzji ubezpieczony zarzucił naruszenie:

- art. 107 § 1 w zw. z art. 268a k.p.a. poprzez wydanie decyzji przez osobę nieupoważnioną ewentualnie poprzez brak powołania się przez osobę wydającą decyzję na istnienie stosownego upoważnienia do jej wydania;
- art. 4 pkt 2 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez uznanie, że na dzień 1 stycznia 2009r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącego 15 lat (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), podczas gdy w okresie od 1 listopada 1992r. do 30 września 1995r., a następnie od 1 października 1995r. do 31 grudnia 2008r. wykonywał prace wymienione w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych, co zostało potwierdzone w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 4 marca 1997r., wystawionym przez spółkę pod firmą (...)sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz w świadectwie wykonywania pracy z dnia 31 lipca 2009r. wystawionym przez spółkę pod firmą (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.;
- art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez uznanie, że złożenie druków (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok, a w przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym jest przesłanką przyznania prawa do emerytury pomostowej, podczas gdy obowiązki płatnika w tym zakresie mają niejako charakter

informacyjno-sprawozdawczy, w związku z czym brak przedłożenia ww. dokumentów przez płatnika nie wpływa na fakt, że pracownik świadczył pracę w szczególnych warunkach.

W związku z powyższym ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji, ewentualnie o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej, a także o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że decyzja odmawiająca mu prawa do emerytury pomostowej została wydana przez aprobanta mgr S. C., która nie powołała się na stosowne upoważnienie niezbędne do wydania decyzji. W związku z tym w jego ocenie doszło do rażącego naruszenia art. 107 § 1 w zw. z art. 268a k.p.a., co uzasadnia stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony podkreślił również, że wbrew twierdzeniom organu rentowego osiągnął wiek uprawiający do emerytury pomostowej. Dodał, że spełnia również warunek dotyczący stażu pracy w szczególnych warunkach, bowiem w okresie od 1 listopada 1992r. do 30 września 1995r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ładowacza samolotowego na stanowisku brygadzysty, będąc zatrudnionym w (...)sp. z o.o. z siedzibą w W., co pracodawca potwierdził w wystawionym świadectwie pracy w warunkach szczególnych. Z kolei w okresie od 1 października 1995r. do 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, będąc zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) sp. z o.o., co również zostało potwierdzone w świadectwie pracy w warunkach szczególnych. W konsekwencji, w ocenie ubezpieczonego, spełnia on przesłanki przyznania mu prawa do emerytury pomostowej (odwołanie z dnia 27 czerwca 2017r., k. 2-11 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 3 sierpnia 2017r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie udowodnił wykonywania po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienionej w nowych wykazach prac, a także w dacie wydania zaskarżonej decyzji nie ukończył 60 lat. Organ rentowy zaznaczył, że ubezpieczony co prawda oświadczył, że po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jednak nie poparł tego żadnym zaświadczeniem z zakładu pracy.

Wobec powyższego organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 7 czerwca 2017r. odmówił M. D. prawa do emerytury pomostowej i uznał, że odwołanie od w/w decyzji jako bezzasadne powinno podlegać oddaleniu (odpowiedź na odwołanie z dnia 16 grudnia 2016r., k. 9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. D., ur. (...), w okresie od 15 lipca 1977r. do 15 kwietnia 1978r. był zatrudniony w Zakładach (...) w W., na stanowisku kontroler jakości wyrobów (świadectwo pracy z dnia 10 maja 1978r., k.3v akt kapitałowych). Następnie od 15 czerwca 1978r. do 31 maja 1980r. pracował jako elektromonter instalacji maszyn i urządzeń technologicznych w Zakładzie (...) (świadectwo pracy z dnia 30 maja 1980r., k. 4v akt kapitałowych). Z kolei od 6 czerwca 1980r. do 30 czerwca 1985r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w W. (świadectwo pracy z dnia 28 czerwca 1985r., k. 5v akt kapitałowych).

W dniu 9 października 1992r. ubezpieczony podpisał umowę o pracę z (...) sp. z o.o. Na podstawie tej umowy od 1 listopada 1992r. został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku agenta ds. obsługi płytowej, na czas określony wynoszący 4 miesiące (u mowa o pracę z dnia 9 października 1992r., k. 29-30 akt osobowych (...)). Następnie w dniu 22 lutego 1993r. spółka zawarła z nim kolejną umowę o pracę na czas określony, od 1 marca 1993r. do 28 lutego 1994r. W okresie tym ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku pracownika ds. obsługi płytowej. Do jego obowiązków na tym stanowisku należał m.in: załadunek, wyładunek cargo, przewóz cargo pomiędzy terminalem a samolotem lub między równymi punktami płyty lotniska, przyjmowanie, dostarczanie i manualna obsługa frachtu i materiałów potrzebnych macierzystej firmie, sortowanie poczty i bagażu w hali odlotów, prowadzenie i wypełnianie odpowiednich formularzy, czyszczenie wnętrza samolotów, obsługa i montaż elementów stałych i ruchomych wyposażenia kabin, prowadzenie cysterny z paliwem i czynności związane z jej obsługą, a także podłączanie agregatów i (...). Ponadto jako pracownik ds. obsługi płytowej ubezpieczony był sporadycznie kierowany

do: czyszczenia samolotu z zewnątrz (w tym odlodzenia), prac porządkowych w miejscu pracy, oczyszczania płyty lotniska, a także obsługi i czyszczenia sprzętu (umowa o pracę z dnia 22 lutego 1993r., k. 20-21 akt osobowych (...)) opis stanowiska pracownika ds. obsługi płytowej, k. 22-23 akt osobowych (...), zeznania świadka W. B., k. 51-52 a.s., zeznania świadka S. S., k. 52-53 a.s., zeznania ubezpieczonego, k. 54-56 a.s.).

W dniu 24 lutego 1994r. M. D. i (...)sp. z o.o. podpisali kolejną umowę o pracę. Na podstawie tej umowy od 1 marca 1994r. ubezpieczony został zatrudniony na pełen etat, na czas nieokreślony, na stanowisku brygadzista. Do obowiązków ubezpieczonego na tym stanowisku pracy, oprócz czynności określonych dla pracownika płyty lotniska, które również wykonywał, należało: podejmowanie odpowiednich działań zapewniających sprawną i terminową realizację zadań, demonstrowanie właściwych procedur i metod pracy, włączając w to zasady bezpieczeństwa czy rozdzielania pracy, powiadamianie kierownika zmiany o ewentualnych problemach, pomaganie mu w jak najlepszym wykorzystaniu pracowników, narzędzi, sprzętu i materiałów, a także wykonywanie poleceń służbowych kierownika zmiany. Ubezpieczony był w szczególności odpowiedzialny za: dopilnowanie, aby polecenia przełożonych zostały szybko i prawidłowo wypełnione; podejmowanie decyzji oraz działań mających na celu jak najlepsze zaspokajanie potrzeb usługobiorców; wydawanie poleceń oraz upewnienie się, że jego podwładni są właściwie przeszkoleni, a w związku z tym są w stanie wykonywać jego polecenia; dopilnowanie przestrzegania postanowień i przepisów obowiązujących na danych stanowiskach pracy w zakresie BHP, p.poż., ochrony mienia, itp.; zbieranie informacji dot. wypadków przy pracy; uczestnictwo w spotkaniach mających na celu poprawę jakości świadczonych usług; dopilnowanie, żeby wszyscy członkowie brygady zostali wcześniej odpowiednio przeszkoleni oraz używali tylko ten sprzęt, narzędzia i pojazdy, na obsługę których posiadają odpowiednie pozwolenia; sprawdzanie stanu technicznego przydzielonego sprzętu, a także podejmowanie natychmiastowych działań w celu usunięcia czynników zagrażających bezpieczeństwu (umowa o pracę z dnia 24 lutego 1994r., k. 11-12 akt osobowych (...)), opis stanowiska brygadzista, k. 13-14 akt osobowych (...), zeznania świadka S. S., k. 52-53 a.s., zeznania świadka W. B., k. 51-52 a.s., zeznania ubezpieczonego, k. 54-56 a.s.).

Z dniem 1 października 1995r. wszystkich pracowników (...) sp. z o.o. przejęła (...) sp. z o.o. Wobec tego, w okresie od 1 października 1995r. do 31 lipca 2009r. ubezpieczony pracował w (...) sp. z o.o. W ramach tego zatrudnienia w okresie od 1 października 1995r. do 28 lutego 1997r. ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku brygadzista, z dotychczasowym zakresem obowiązków. Od 1 marca 1997r. do 14 maja 2007r. był pracownikiem ds. obsługi naziemnej, a od 15 maja 2007r. do 31 lipca 2009r. koordynatorem. Jako pracownik obsługi naziemnej ubezpieczony wykonywał te same zadania co w (...) sp. z o.o. Kiedy przeszedł do działu (...) wówczas także pracował na płycie. Do jego obowiązków należało wywożenie śmieci zebranych w samolocie przez osoby sprzątające, dostarczanie wyposażenia do samolotów, np. poduszek, koców itp., a także wykonywanie innych prac w zależności od potrzeb. Poza tym ubezpieczony w pewnym okresie kierował pojazdem do tankowania wody pitnej. Jako koordynator ubezpieczony był odpowiedzialny za prawidłowe planowanie zadań operacyjnych brygadzystom oraz pracownikom magazynu wyposażenia pokładowego. Do jego obowiązków należały także: współpraca z działem nadzoru obsługi naziemnej i planowania operacyjnego oraz z przedstawicielami towarzystw lotniczych; podejmowanie decyzji i przedsięwzięć zapewniających sprawną, bezpieczną i punktualną obsługę samolotów, a w przypadku zakłóceń w dziennym rozkładzie lotów - podejmowanie decyzji o zmianie kolejności, zakresu lub terminu usługi, tworzenie raportów operacyjnych; tworzenie, wdrażanie i egzekwowanie właściwych metod pracy oraz procedur bezpieczeństwa; koordynowanie prawidłowego przepływu informacji pomiędzy służbami i podległymi pracownikami, a także zgłaszanie przełożonemu na bieżąco wszelkich zagrożeń i nieprawidłowości. Zdarzało się, że ubezpieczony wykonywał również prace związane ze sprzątnięciem, załadunkiem czy rozładunkiem samolotu.

Praca M. D. na płycie lotniska odbywała się w różnych warunkach pogodowych, także w przypadku dużych opadów czy wyładowań atmosferycznych. Z kolei w bagażniku, który ubezpieczony ładował, temperatura była zmienna – bardzo niska zimą i bardzo wysoka latem (30°C - 60°C). Poza tym samoloty, które były przez ubezpieczonego obsługiwane, te, które lądowały, startowały, a także te, które oczekiwały na wylot z uwagi na włączone agregaty pomocnicze, generowały duży hałas. Ubezpieczony posiadał słuchawki, ale nie tłumili one hałasu w pełnym zakresie (świadczenie pracy z dnia 31 lipca 2009r., k. 10v a.r. tom I, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 6v akt kapitałowych, umowa o

pracę z dnia 12 września 1995r., k. 13-14 akt osobowych (...), opis stanowiska koordynator, k. 60 akt osobowych (...), zeznania ubezpieczonego, k. 54-56 a.s., zeznania świadka S. S., k. 52-53 a.s., zeznania świadka W. B., k. 51-52 a.s.).

Od 1 sierpnia 2009r. ubezpieczony pracował w (...) sp. z o.o., a w związku z przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę od 17 maja 2011r. był zatrudniony przez (...) S.A. W ramach tej umowy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował: od 1 sierpnia 2009r. do 30 listopada 2011r. jako kierownik zmiany, od 1 grudnia 2011r. do 30 listopada 2012r. jako specjalista ds. obsługi pokładowej, a od 1 grudnia 2012r. do 30 listopada 2013r. jako Shift Leader (świadcstwo pracy z dnia 2 grudnia 2013r., k. 11v a.r. tom I).

W dniu 8 maja 2017r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę pomostową. W treści wniosku wskazał, że dokumenty potwierdzające okresy zatrudnienia zostały przekazane organowi rentowemu wraz z wnioskiem o emeryturę (wniosek, k. 15-21 a.r.).

Po przeprowadzeniu postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 7 czerwca 2017r. wydał decyzję znak: (...), odmawiającą M. D. prawa do ww. świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odmówił przyznania emerytury zgodnie z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony nie osiągnął wieku emerytalnego, a ponadto na dzień 1 stycznia 2009r. nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, wynoszącego co najmniej 15 lat, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 wskazanej ustawy. Organ rentowy zaznaczył, że przyjął za udowodniony ogólny staż pracy ubezpieczonego w wymiarze 37 lat, 4 miesięcy i 23 dni. Dodał, że zgodnie z art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych, za okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach od 1 stycznia 2009r. płatnik składek jest zobowiązany złożyć druki (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok, a w przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do ZUS w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. W świetle powyższego organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych nie zaliczył pracy ubezpieczonego w okresach: od 1 listopada 1992r. do 30 września 1995r. i od 1 października 1995r. do 31 grudnia 2008r., ponieważ płatnicy składek nie potwierdzili, że w okresach tych ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku 1 lub 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (decyzja ZUS z dnia 7 czerwca 2017r., k. 25v a.r. tom II). Ubezpieczony odwołał się od wskazanej decyzji (odwołanie z dnia 27 czerwca 2017r., k. 2-11 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych oraz aktach osobowych ubezpieczonego, które zawierały informacje dotyczące charakteru i okresów zatrudnienia oraz rodzaju świadczonej pracy. Były one czytelne, korespondowały ze sobą oraz z zeznaniami świadków i tworzyły spójny stan faktyczny.

Podstawą dokonanych przez Sąd ustaleń były również zeznania świadków W. B. (k. 51-52 a.s.) i S. S. (k. 52-53 a.s.), a także zeznania ubezpieczonego (k. 54-56 a.s.). Oceniając je Sąd nie miał podstaw do ich kwestionowania, biorąc pod uwagę fakt, że były wewnętrznie spójne, a także w pełni zgodne z wiarygodnymi dowodami z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 czerwca 2017r., znak: (...), jest niezasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

Analizując rozpatrywany przypadek, zaakcentowania wymaga, że sąd ubezpieczeń społecznych jako sąd powszechny prowadzi postępowanie i orzeka w oparciu o przepisy kodeksu postępowania cywilnego, co wynika wprost z art. 476 § 2 k.p.c. w zw. z art. 477⁹ k.p.c. Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego determinowanego zakresem odwołania od tejże decyzji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2000r., II UKN 685/99, Legalis). Od momentu wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu wedle reguł właściwych dla tej kategorii, a odwołanie pełni rolę pozwu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia

2013r., II UK 164/12, LEX nr 1388735; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2016r., I UK 84/15, LEX nr 2015628). Jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Jeśli chodzi zaś o przepisy proceduralne, to stosuje się wyłącznie przepisy k.p.c., natomiast nie stosuje w ogóle przepisów procedury administracyjnej. To powoduje, że wady decyzji organu rentowego spowodowane naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostają poza przedmiotem postępowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012r., I UK 267/11, LEX nr 1215777). Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, sąd ubezpieczeń społecznych może i powinien dostrzegać takie tylko wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania (uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 1980r., III CZP 43/80, OSNCP 1981 nr 8, poz. 142, z dnia 27 listopada 1984r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 nr 8, poz. 108 oraz z dnia 21 września 1984r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, poz. 65) . Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. W wypadkach innych wad, konieczne jest wszczęcie odpowiedniego postępowania administracyjnego w celu stwierdzenia nieważności decyzji i wyeliminowania jej z obrotu prawnego.

Decyzja organu rentowego musi odpowiadać w szczególności wymogom określonym w art. 107 k.p.a. Zgodnie § 1 tego artykułu decyzja powinna zawierać: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. Mając na uwadze powyższe Sąd przyjął, że w rozpatrywanej sprawie skarżona decyzja zawierała wszystkie elementy wynikające ze wskazanego art. 107 k.p.a. Nie była zatem dotknięta wadami dyskwalifikującymi ją jako akt administracyjny.

Sąd odnosząc się do argumentacji powołanej w odwołaniu podkreśla, że co prawda pracownik działający z upoważnienia powinien powołać się w decyzji na to upoważnienie, jednakże brak tego powołania nie uzasadnia uchylenia decyzji, gdyż naruszenie przepisów postępowania w tym zakresie nie może mieć istotnego wpływu na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 1996 roku, sygn. akt III RN 8/96, OSNAP 1997, nr 9, poz. 144, z aprobowaną glosą B. Adamiak, OSP 1997, z. 10, poz. 190).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy ocenił, że zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa administracyjnego zawarte w odwołaniu, nie mogły wpłynąć na zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego bądź jej uchylenie. W dalszej kolejności ocenie podlegały zatem te z zarzutów, które odnosiły się do naruszenia przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 664 ze zm.). Ustawa ta ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania świadczenia dla osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948r., które prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze rozpoczęły z dniem 1 stycznia 1999r. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę, powinny zostać zaspokojone (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012r., II UK 164/11, OSNP 2013, nr 5-6, poz. 62 i z dnia 4 września 2012r., I UK 164/12, LEX nr 1284720).

Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w tym art. 4 i art. 49. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z powołanego unormowania wynika, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie w/w przepisu uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 1 stycznia 1999r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art.

33 ustawy emerytalnej, jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4, które muszą wystąpić łącznie.

W rozpatrywanej sprawie ubezpieczony spełnił warunki zgodnie z art. 4 pkt 1- 5 i 7 ustawy o emeryturach pomostowych. Urodził się po 31 grudnia 1948r. (data jego urodzenia to 9 czerwca 1957r.), osiągnął wiek 60 lat, rozwiązano z nim stosunek pracy, posiada okres składkowy wynoszący co najmniej 25 lat, a ponadto przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, co potwierdza zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Zresztą okoliczności tych nie kwestionował organ rentowy uznając, że M. D. legitymuje się ogólnym stażem pracy w wymiarze 37 lat, 4 miesięcy i 23 dni oraz stażem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, w wymiarze 15 lat, 3 miesięcy i 24 dni. Przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wymagało jednak rozważenia, czy po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał on pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, czego wymaga art. 4 pkt 6 ww. ustawy.

W art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych wskazano, że prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Prace o szczególnym charakterze są to natomiast prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy (art. 3 ust. 3).

Mając na względzie powyższe Sąd przeanalizował zatrudnienie ubezpieczonego po dniu 31 grudnia 2008r. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie M. D. po dniu 31 grudnia 2008r. pracował jako: koordynator, kierownik zmiany, specjalista ds. obsługi pokładowej, Shift Leader. Żadne z tych stanowisk nie zostało wymienione ani w załączniku nr 1, ani w załączniku nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Nie ma zatem podstaw do uznania, iż po dniu 31 grudnia 2008r. ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Sąd dokonując oceny, czy pracownik był zatrudniony w warunkach szczególnych, miał na uwadze, że o uznaniu takiej pracy, nie decyduje nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej i wykonywanej pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011r., III UK 174/10, Legalis).

Oceniając charakter zadań wykonywanych przez ubezpieczonego po 31 grudnia 2008r. Sąd Okręgowy uznał, iż nie mogą być one zakwalifikowane jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Podkreślenia wymaga, iż praca ubezpieczonego na wskazanych powyżej stanowiskach sprowadzała się do czynności nadzorczo-koordynacyjnych. Oceny tej nie zmienia fakt, iż M. D. z uwagi na braki kadrowe sporadycznie wykonywał prace ładowacza samolotowego. W świetle powyższego Sąd uznał, iż ubezpieczony nie spełnił wymogu wynikającego z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Na marginesie Sąd podkreśla, iż okoliczność tę potwierdził pełnomocnik ubezpieczonego, który na rozprawie w dniu 8 listopada 2017r. oświadczył, że M. D. po 31 grudnia 2008r. nie pracował w warunkach szczególnych.

Powyższe nie wyklucza jednak możliwości uzyskania świadczenia na podstawie ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem wyjątek od zasady wynikającej z art. 4 wskazanej ustawy wprowadził art. 49. Zgodnie z tym przepisem prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2 okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Analiza zacytowanego przepisu prowadzi do wniosku, że w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza on wymaganie, aby wnioskodawca spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. To oznacza, że osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która po dniu 31 grudnia 2008r. nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013r., akt II UK 159/13, LEX nr 1405231). Wynika to z tego, że ustawa o emeryturach pomostowych zawiera autonomiczną (w stosunku do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) definicję prac wykonywanych odpowiednio w szczególnych warunkach i prac o szczególnym charakterze. Innymi słowy zakwalifikowanie danej pracy jako pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie jest równoznaczne z uznaniem tej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Jak to już zostało wskazane, wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, zaś wykaz prac o szczególnym charakterze znajduje się w załączniku nr 2 do ustawy.

Oceniając zgromadzone dowody przy uwzględnieniu wskazanych załączników nr 1 i nr 2, Sąd doszedł do wniosku, że M. D. nie wykazał, by w dniu wejścia w życie ustawy, to jest na dzień 1 stycznia 2009r., miał wymagany w przepisach okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, wynoszący co najmniej 15 lat. Fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze powinien być potwierdzony przez zakład pracy stosownym zaświadczeniem, zgodnie z treścią art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych. Tymczasem ubezpieczony takiego zaświadczenia w trakcie postępowania administracyjnego, ani sądowego nie przedłożył. Jego brak nie uniemożliwił jednak ustalenia, że zatrudnienie wnioskodawcy spełnia wymogi z art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 lutego 2013r. „nie można podzielić poglądu, że wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 2008r.

o emeryturach pomostowych, można dowodzić przed sądem jedynie na podstawie świadectwa pracy wystawionego przez płatnika składek, gdyż przepis art. 51 tej ustawy nie zmienia przepisów kodeksu postępowania cywilnego określającego katalog środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowadniać fakty, z których wywodzi skutki prawne” (III AUa 1044/12, LEX nr 1289529).

Biorąc pod uwagę powyższe, na okoliczność rodzaju prac wykonywanych przez M. D. w spornym okresie, tj. od 1 listopada 1992r. do 30 września 1995r. oraz od 1 października 1995r. do 31 grudnia 2008r. Sąd Okręgowy przesłuchał ubezpieczonego, a także przeprowadził dowód z zeznań świadków oraz z dokumentów z akt osobowych. Na ich podstawie Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony pracował w (...) sp. z o.o.: od dnia od 1 listopada 1992r. do 28 lutego 1995r. na stanowisku agenta ds. obsługi płytowej; od 1 marca 1993r. do 28 lutego 1994r. na stanowisku pracownika ds. obsługi płytowej, a od 1 marca 1994r. do 1 października 1995r. na stanowisku brygadzysty. Następnie, z uwagi na przejście zakładu pracy na nowego pracodawcę, od 1 października 1995r. ubezpieczony był zatrudniony przez (...) sp. z o.o. W ramach tego zatrudnienia w okresie od 1 października 1995r. do 28 lutego 1997r. wykonywał pracę na stanowisku brygadzysty, od 1 marca 1997r. do 14 maja 2007r. był pracownikiem ds. obsługi naziemnej, a od 15 maja 2007r. do 31 lipca 2009r. koordynatorem.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony w ww. okresach nie wykonywał pracy wymienionej w załączniku 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Załącznik nr 1 nie wymienia żadnej z prac, która swym zakresem mogłaby odpowiadać temu, czym zajmował się M. D. w spornych okresach. Z kolei w załączniku nr 2 pod poz. 1 wymieniono prace pilotów statków powietrznych (pilot, instruktor), zaś pod poz. 2 prace kontrolerów ruchu lotniczego, ale nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony takich prac nigdy nie wykonywał. Pod poz. 3 załącznika nr 2 wskazano natomiast prace mechaników lotniczych związane z bezpośrednią obsługą potwierdzającą bezpieczeństwo statków powietrznych na płycie lotniska. Zdaniem Sądu, również i takiej pracy w żadnym ze spornych okresów M. D. nie realizował. Nie był nigdy mechanikiem lotniczym ani faktycznie tego rodzaju zadań nie realizował. Jego prace w dużej części spornego okresu miały charakter prac załadunkowych, wyładunkowych, porządkowych i niewątpliwie w części związanych z przygotowaniem i bezpieczeństwem lotu. Pod poz. 3 załącznika nr 2 nie o tego rodzaju zadania jednak chodzi. Zaznaczyć w tym miejscu należy, odwołując się do poglądu wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 maja 2012r. (III AUa 1630/11), że przy pracach o szczególnym charakterze akcent został położony na prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej. Wykaz prac w szczególnych warunkach oraz o szczególnym charakterze zawierają załączniki do ustawy - nr 1 i 2. Oznacza to, że nie potrzeba badać, czy każda z rodzaju prac tam wymienionych spełnia wymogi definicji prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Z woli ustawodawcy wskazane prace zostały zaliczone do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Ustawa posługuje się przy tym określeniu prac trybem oznajmującym; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Ustanawia tym samym zamknięty katalog prac "o szczególnym charakterze" czy "w szczególnych warunkach", co oznacza, że cech pracy "o szczególnym charakterze" lub "w szczególnych warunkach" w rozumieniu przepisów ustawy pomostowej nie mogą posiadać inne prace, nawet, gdy sposób ich wykonywania i ich jakość może obniżyć się z wiekiem. Do takich wniosków prowadzi wykładnia językowa (gramatyczna) przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Sens językowy jest tu jednoznaczny, ustawodawca ustanowił zamknięte wykazy prac "o szczególnym charakterze" lub "w szczególnych warunkach". Wobec powyższego nie zachodzi potrzeba sięgania do innych metod wykładni, tym bardziej, że Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał w swoim orzecznictwie, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej.

W dalszej części – z uwagi na to, że ubezpieczony powoływał się na fakt otrzymania świadectw pracy w warunkach szczególnych dotyczących spornych okresów – podkreślenia wymaga, że w ustawie o emeryturach pomostowych kryteria przyznania emerytur uległy zmianie. Katalog prac w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze w porównaniu do wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uległ zawężeniu. W pozycji 12 działu VIII wykazu A (prace związane z bezpośrednią obsługą samolotów na płycie lotniska),

stanowiącego załącznik do wskazanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. mieściły się te czynności, które realizował M. D., natomiast załącznik nr 1 i nr 2 już ich nie wymienia. Taki sam pogląd, analizując prace o podobnym charakterze do tych, które wykonywał ubezpieczony, wyraził Sąd Apelacyjny w Warszawie w zacytowanym wcześniej orzeczeniu z dnia 25 maja 2012r.

W związku z powyższym, brak jest podstaw do przyznania M. D. świadczenia w postaci emerytury pomostowej. Z uwagi na przedstawione okoliczności decyzja organu rentowego odpowiada prawu. Na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił więc odwołanie jako bezzasadne.

ZARZĄDZENIE

(...)